

ХУЛОСАИ

комиссияи экспертии шӯрои муштараки диссертациони 6D.KOA-022 назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон ва Академияи таҳсилоти Тоҷикистон ба кори диссертациони Разоқов Хуршед Соҳибназарович дар мавзӯи “Истифодаи афкори педагогии мутафаккирони форсу тоҷики асрҳои X–XI ва анъанаҳои миллии дар тарбияи ҳарбӣ- ватандӯстии хонандагони синфҳои болоӣ”, ки барои дарёфти дараҷаи илмии номзоди илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 13.00.01 – Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот пешниҳод шудааст

1. Масъалаҳои тарбияи ҳисси худшиносии миллии дар шуури хонандагон ва ҷавонон, ҳудогоҳии таърихӣ, истифодаи анъанаҳои беҳтарини маорифи миллии ва умумиинсонӣ, арзишҳои фарҳангӣ, ахлоқӣ ва идоракунии демократӣ, ки ба пешрафти илмӣ-техникӣ ва фарҳангӣ мусоидат мекунад, зеро таваҷҷуҳи махсуси давлат қарор доранд.

Чунин гузориши масъала дар шароити муносири таълиму тарбияи насли наврас таҳқиқи мақом ва афкори педагогии мутафаккирони асрҳои X–XI ва нақши анъанаҳои миллиро аз мавқеи эҳёи арзишҳои умумидавлатӣ ва умумиинсонӣ дар фазои таҳсилотӣ бо мақсади тарбияи ҳарбӣ-ватандӯстии хонандагони синфҳои болоӣ зарурӣ гардонидаст.

Аз ин лиҳоз, омӯзиши тарбияи ҳарбӣ-ватандӯстӣ дар афкори мутафаккирони форсу тоҷики асрҳои X–XI ва анъанаҳои миллии халқи тоҷик таҳқиқоти ҳаматарафаро тақозо менамояд. Баррасии ин масъала ба рушди тарбияи ҳарбӣ-ватандӯстӣ, ташвиқи тарғиби фарҳанги ҷисмонӣ ва тарзи ҳаёти солим, ташаккули таҳаммулпазирӣ, обутобёфтагии ҷисмонӣ, тақвияти ҳиссиёту эътиқодоти ватандӯстӣ, худшиносӣ ва ҳудогоҳии миллии, ҳисси қарзи шаҳрвандӣ - хизмати ҳатмии ҳарбӣ дар сафҳои Қувваҳои Мусаллаҳи Тоҷикистон таъсири мусбат мерасонад.

Новобаста аз равандҳои умумии ҳамгирошавӣ дар ҷаҳон, давлат, фарҳанг, маориф, нақши афкори педагогии мутафаккирони форсу тоҷики асрҳои X–XI ва анъанаҳои миллии халқи тоҷик дар тарбияи ҳарбӣ-ватандӯстии насли наврас дар шароити муносири ба таври мукамал мавриди омӯзиш ва таҳқиқ қарор дода нашудааст. Аз ин рӯ, дар таҳқиқоти диссертационӣ аз ҷониби доктараи дараҷаи илмӣ кӯшиш ба харҷ додааст, ки афкори педагогии мутафаккирони форсу тоҷики асрҳои X–XI ва анъанаҳои миллии халқи тоҷик дар ташаккули тарбияи ҳарбӣ-ватандӯстии хонандагони синфҳои болоӣ дар шароити муносири ҷаҳон мавриди таҳқиқи ҳаматарафа ва амик қарор дода шавад.

Аз ин дидгоҳ, мавзӯи таҳқиқоти диссертациони Разоқов Хуршед хеле муҳим ва муҳим арзёбӣ гардида, аз арзиши назариявӣ ва амалӣ доштани таҳқиқоти диссертационӣ далолат мекунад.

Диссертатсия мутобиқ ба талаботи Низомнома дар бораи шӯрои диссертатсионӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, №267 ба тасвиб расидааст, иҷро шудааст. Қори диссертатсионӣ дар шӯбаи педагогика ва психологияи Пажӯҳишгоҳи рушди маориф ба номи А. Қомии Академияи таҳсилоти Тоҷикистон иҷро шуда, бо қарори ҷаласаи васеи Семинари илмӣ-методии Пажӯҳишгоҳи мазкур муҳокима ва ба ҳимоя пешниҳод шудааст (Суратҷаласа аз 16.05.2022, №10).

Дар хулосаи шӯба ва ҷаласаи васеи Семинари илмӣ-методии Пажӯҳишгоҳи рушди маориф ба номи А. Қомии АТТ ба диссертатсия баҳои объективӣ ҳамаҷаф ва мусбат дода шудааст.

2. Диссертатсия ба талаботи бандҳои 31-33-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, №267 тасдиқ шудааст, ҷавобгӯ мебошад.

Дар таҳқиқоти диссертатсионӣ ҷанбаҳои гуногуни хусусият ва шароитҳои мусоиди педагогии истифодаи афкори педагогии мутафаккирони форсу тоҷики асрҳои X–XI ва анъанаҳои миллии халқи тоҷик дар тарбияи ҳарбӣ-ватандӯстии хонандагони синфҳои болоӣ дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи Ҷумҳурии Тоҷикистон мавриди омӯзишу таҳқиқ ва баррасӣ қарор шудааст.

Натиҷаҳои илмии таҳқиқотро ба сифати маводи иловагӣ ва тавсияҳои амалӣ дар фаъолияти омӯзгорони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ, муассисаҳои таҳсилоти олиии ҳарбӣ, тарбияи ҷисмонӣ ва фанҳои дигар дар тартиб додани барномаҳо, дастурҳои таълимӣ, зимни таҳияи лексияҳо ва курсҳои махсус, ташкили семинару конференсияҳо, тайёр кардани қорҳои таҳқиқотӣ истифода бурдан мумкин аст.

Натиҷаҳои таҳқиқот ба рушди фаъолияти амалан ташаккулдиҳанда дар тарбияи ҳарбӣ-ватандӯстии хонандагони синфҳои болоӣ, ба ҷустуҷӯи самтҳои аз ҷиҳати иҷтимоӣ муҳим дар ташаккули ҳиссиёту эътиқодоти ватандӯстӣ, ҳисси қарзи шаҳрвандӣ мусоидат мекунад.

Хулосаҳои асосӣ ва пешниҳодҳои илмӣ амалӣ ба бозсозии низоми муносибату ҳамкорӣ байни муассисаҳои таълимӣ, қисмҳои ҳарбӣ, ташкилоту иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ, динӣ ба мақсади баланд бардоштани сифат ва самарабахшии тарбияи ҳарбӣ-ватандӯстии хонандагони синфҳои болоӣ дар самти ҳамкорӣ ва амали зичтари муштарак дар ҷодаи тарбияи ҳарбӣ-ватандӯстии хонандагон мусоидат мекунад.

Натиҷаҳои таҳқиқотро метавон дар ҷараёни дарсҳо, ҷамъомаду маҳфилҳои адабию маърифатӣ, ҷорабинҳои бернуазсинфию беруназмактабӣ, ба монанди шабнишинӣ, конференсия, мизҳои мудаввар, мусобиқаҳои варзишӣ ва озмунҳо дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ, литсей ва гимназияҳо, дар курсҳои тақмили ихтисос ва

семинарҳои омӯзишӣ чихати такмили маҳорати касбии омӯзгорон, дар таҳияи диссертатсия ва корҳои курсиву дипломӣ васеъ истифода бурд.

3. Мазмун ва муҳтавои диссертатсияи Разоқов Хуршед Соҳибназарович дар мавзӯи “Истифодаи афкори педагогии мутафаккирони форсу тоҷики асрҳои X–XI ва анъанаҳои миллӣ дар тарбияи ҳарбӣ- ватандӯстии хонандагони синфҳои болоӣ” ба бандҳои зерини шиносномаи ихтисоси илмӣ 13.00.01 – Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот: *банди 3* – «Антропологияи педагогӣ» (низомиҳои /шароитҳои/ рушди шахс дар чараёни таълим, тарбия, таҳсилот;), *банди 4* – «Назария ва концепсияи таълим» (қонуниятҳо, принсипҳои таълими бачагон дар давраҳои гуногуни бавоярасии онҳо; навҳо ва амсилаҳои таълим, ҳудудҳои истифодаи онҳо;) мувофиқат мекунад.

4. Натиҷаҳои асосии кори диссертатсионӣ дар шӯбаи педагогика ва психологияи Пажӯҳишгоҳи рушди маориф ба номи Абдураҳони Ҷомии Академияи таҳсилоти Тоҷикистон баррасӣ гашта, дар семинарҳои илмӣ-методӣ ва илмӣ-амалии Донишкадаи тарбияи ҷисмонии Тоҷикистон ба номи С. Раҳимов, Пажӯҳишгоҳи рушди маориф ба номи А. Ҷомии Академияи таҳсилоти Тоҷикистон, Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи С. Айни, ҷаласаҳои шӯбаи педагогика ва психология, шӯбаи фанҳои филологияи Пажӯҳишгоҳи рушди маориф, дар иттиҳодияҳои методии муаллимони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумии ноҳияи Варзоб муҳокима ва мавриди тасвибу озмоиш қарор дода шуданд.

Муқаррароти асосии кори диссертатсионӣ ҳамчунин дар интишороти муаллиф тавассути нашри мақолаҳои илмӣ дар нашрияҳои илмӣ ва ироаи маърузаҳо дар чорабиниҳои илмӣ-амалии ҷумҳуриявӣ ироа ва тасвиби худро ёфтаанд. Ҳамчунин натиҷаҳои асосии таҳқиқоти диссертатсионӣ мазмуни асосии таҳқиқотро ифода карда, ба теъдоди 7 мақолаи илмӣ: 5 номгӯй дар нашрияҳои илмӣ тақризшавандаи феҳристи тавсиянамудаи ҚОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва 2 номгӯй дар маҷмӯаи маводи конференсияҳо ба таърифи расидаанд.

Теъдоди интишороти докталаб дар нашрияҳои тақризшаванда ба талаботи банди 34 Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни 2021, №267 тасдиқ шудааст, мутобиқ аст.

5. Маводи диссертатсия бо истифода аз ишораҳои мувофиқ ба муаллифони онҳо ва ба сарчашмаҳои иқтибосшуда қорбаст шудаанд, ки ба талаботи Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ мувофиқат мекунанд.

6. Диссертатсия ба талаботи банди 53-и Низомнома дар бораи шӯрои диссертатсионӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, №267 тасдиқ шудааст, ҷавобгӯ буда, аз ҷониби

муаллиф мустақилона навишта шудааст, дорои ягонагии дохилӣ, натиҷаҳо ва муқаррароти нави илмӣ барои Ҳимояи ошкор мебошад, ки аз саҳми шахсии муаллифи таҳқиқоти диссертатсионӣ дар илми педагогика шаҳодат медиҳад.

7. Талаботи Низомнома дар бораи шӯрои диссертатсиниро ба роҳбарӣ гирифта, комиссияи экспертии диссертатсияи Разоқов Хуршед тавсия медиҳад, ки:

1) Диссертатсияи Разоқов Хуршед Соҳибназарович дар мавзӯи “Истифодаи афкори педагогии мутафаккирони форсу тоҷики асрҳои X–XI ва анъанаҳои миллӣ дар тарбияи ҳарбӣ- ватандӯстии хонандагони синфҳои болоӣ” барои Ҳимоя дар шӯрои диссертатсионӣ иҷозат дода шавад;

2) **Ба сифати муассисаи пешбар** - Донишгоҳи давлатии Хуҷанд ба номи академик Б. Ғафуров ва **ба сифати муқарризи расмӣ:** Абдурахимзода Қудратулло Саид - доктори илмҳои педагогӣ, профессори кафедраи педагогика ва психологияи Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав ва Шарифхоҷаева Саодат Амироҷаева - номзоди илмҳои педагогӣ, омӯзгори калони забоҳи хориҷии Академияи идоракунии давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон таъин карда шаванд.

3) Барои муайян кардани вақти Ҳимоя, нашр ва ҷойгир кардани эълони Ҳимоя, матни диссертатсия ва автореферат дар сомонҳои Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Академияи таҳсилоти Тоҷикистон, нашр ва паҳнкунии автореферат иҷозат дода шавад.

Раиси комиссияи эксперти,
доктори илмҳои педагогӣ

Иматзода Л.М.

Аъзои комиссияи эксперти:

доктори илмҳои педагогӣ

Каримзода М.Б.

номзоди илмҳои педагогӣ

Намоззода Ҷ.

22.06.2022

“Имзои Л.М. Иматзода, М.Б. Каримзода ва
Ҷ. Намоззодаро тасдиқ мекунам”

Носири кадрҳои АТТ

М. Саидова